

EUB-31/2011.
(EUB-52/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**
2011. december 19-én, hétfőn, 12 óra 08 perckor
az Országház főemelet 61. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető; a határozatképesség megállapítása; a napirend elfogadása</i>	5
<i>Értékelés az Európai Unió aktuális helyzetéről az Európai Tanács december 9-ei ülése után</i>	5
<i>Az elnök felvezetője</i>	5
<i>Győri Enikő tájékoztatója</i>	6
<i>Kérdések, hozzászólások, reflexiók</i>	12
<i>Győri Enikő válaszai</i>	17
<i>Egyebek</i>	20

Napirendi javaslat

1./ Értékelés az Európai Unió aktuális helyzetéről az Európai Tanács december 9-ei ülése után

2./ Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Hörcsik Richárd** (Fidesz), a bizottság elnöke

Mile Lajos (LMP), a bizottság alelnöke
Bebes István (Fidesz)
Dr. Braun Márton (Fidesz)
Ékes József (Fidesz)
Gyopáros Alpár (Fidesz)
Ivanics Ferenc (Fidesz)
Lipők Sándor (Fidesz)
Dr. Mengyi Roland (Fidesz)
Dr. Szalay Péter (Fidesz)
Káli Sándor (MSZP)
Balczó Zoltán (Jobbik)
Bana Tibor (Jobbik)
Murányi Levente (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Vejkey Imre (KDNP) dr. Mengyi Rolandnak (Fidesz)
Firtl Mátyás (KDNP) Gyopáros Alpárnak (Fidesz)
Dr. Botka László (MSZP) Káli Sándornak (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Győri Enikő európai uniós ügyekért felelős államtitkár (Külügyminisztérium)

Megjelent

Margitay-Becht Beáta főosztályvezető (Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 12 óra 08 perc)

Elnöki bevezető; a határozatképeség megállapítása; a napirend elfogadása

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok, hölgyeim és uraim! Az Országgyűlés Európai ügyek bizottsága ülését megnyitom. Tisztelettel és szeretettel köszöntöm képviselőtársaimat, köszöntöm az Országgyűlés Hivatalának munkatársait, a sajtó képviselőit. Köszöntöm a napirendi pont előadóját, Győri Enikő államtitkár asszonyt, bizottságunk régi munkatársát és Margitay-Becht Beáta főosztályvezető asszonyt.

Tisztelt Bizottság! Az első teendők a határozatképeség megállapítása. Az aláírt jelenléti ív alapján megállapítom, hogy bizottságunk határozatképes.

Eseti képviseleti megbízásokat jelentek be: Mengyi Roland képviselő úr képviseli Vejkey Imrét; Gyopáros Alpár képviseli Firtl Mátyás alelnök urat; Káli Sándor képviseli Botka Lászlót. Kérdezem képviselőtársaimat, miután bizottságunk határozatképes, hogy a napirendi ponttal kapcsolatban, amely: *Értékelés az Európai Tanács december 9-ei ülése után, van-e valakinek kérdése, véleménye. (Senki sem jelentkezik.)* Nem látok ilyet.

Akkor szavazásra teszem fel: ki az, aki egyetért a napirendi pont megtárgyalásával. *(Szavazás.)*

Köszönöm szépen. A jegyzőkönyv számára megállapítom, hogy egyhangúlag határoztunk.

Értékelés az Európai Unió aktuális helyzetéről az Európai Tanács december 9-ei ülése után

Tehát a mai napirendi pontunk: *Értékelés az Európai Unió aktuális helyzetéről az Európai Tanács december 9-ei ülése után.* Ismételten köszöntöm az államtitkár asszonyt, a napirendi pont előadóját.

Az elnök felvezetője

Tisztelt Bizottság! A 2011. december 9-ei Európai Tanács-ülés napirendjén gazdaságpolitikai, energiaügyi és bővítési kérdések megvitatása szerepelt. Aláírásra került Horvátország csatlakozási szerződése, valamint döntés született az uniós bővítési folyamatról Szerbia és Montenegró tekintetében. Mint a sajtó is beszámolt róla, az euróövezet állam-, illetve kormányfői megállapodtak abban, hogy további lépéseket tesznek a gazdaságpolitikai koordináció megerősítésére.

Az euróövezet stabilitása és a piaci bizalom megerősítése érdekében az euróövezet tagállamai egy új költségvetési paktum mellett kötelezték el magukat. Az eredeti cél az volt, hogy mind a 27 tagállam bevonásával, a jelenlegi Unióról szóló szerződés módosításával fogadják el az új intézkedéseket, erre azonban, közismerten, Nagy-Britannia nemet mondott. Így tehát az euróövezet állam-, illetve kormányfői úgy határoztak, hogy az intézkedéseket egy, márciusban, vagy egy, azt megelőző időpontban aláírandó kormányközi megállapodás révén fogják elfogadni.

A célkitűzés továbbra is az, hogy a rendelkezéseket a lehető leghamarabb beépítsék az uniós szerződésekbe. Bulgária, a Cseh Köztársaság, Dánia, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Románia és Svédország állam-, illetve kormányfői jelezték annak a lehetőségét, hogy a parlamentjükkel folytatott konzultációt követően vesznek részt ebben a folyamatban.

Tisztelt Bizottság! Meghívtuk az államtitkár asszonyt, és arra kérjük, hogy adjon egy rövid helyzetértékelést az Európai Tanács üléséről, illetve az azóta eltelt időszakról tájékoztasson bennünket. Tessék parancsolni!

Győri Enikő tájékoztatója

GYŐRI ENIKŐ európai uniós ügyekért felelős államtitkár (Külügyminisztérium):
Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Alelnök Urak! Képviselő Urak! Először is, köszönöm a meghívást. Örülök, hogy itt lehetek, és számot adhatok arról, hogy pontosan mi történt december 9-én Brüsszelben az Európai Tanács-ülésem.

Mindannyian tudjuk, hogy itt sokféle interpretáció hangzott el a történetekről, mind a nemzetközi sajtóban, mind az itthoni sajtóban. Én magam igyekeztem hozzájárulni ahhoz, hogy a helyükre kerüljenek a mozaikkockák. Egy szombati cikkben összegeztem, hogy mi történt a helyszínen. Úgy tudom, hogy a képviselő uraknak is volt módjuk ezt megismerni.

Én nagyon a részletekbe itt már akkor nem mennék, hogy akkor pontosan melyik nap, hány órákor, melyik dokumentum hogyan került el a magyar kormányhoz. Tényleg azt hiszem, most már ezen egy kicsit túl kell lépni. Azt azért szeretném most megismételni, hogy pontosan mi volt a magyar álláspont, a részletekbe azért nem merülnék el, illetve a tartalommal szeretnék foglalkozni, hogy milyen szerződésről van pontosan szó, hiszen vannak új fejlemények, ezekről szeretném önöket tájékoztatni. Illetve, és örülök, hogy az elnök úr a felvezetésében is szólt arról, hogy azért ez a csúcserkeztet azért nemcsak a gazdasági kormányzásról szól, hanem igen fontos egyéb politikai döntések születtek, és stratégiai irányvonalakat sikerült lefektetni úgy a bővítés témájában, akár a gazdasági növekedés vagy az energiapolitika tekintetében. Ezeket mindig elfelejtjük, pedig magyar szempontból is igen fontos kérdésekről van szó.

A magyar kormány álláspontja. Az elnök úr jelen volt azon az ülésen, amelyik megelőzte az európai uniós csúcstalálkozót itt, az Országgyűlésben, keddi napon, december 6-án, amikor a frakcióvezetők, illetve a legilletékesebb parlamenti bizottsági elnökök előtt összegezte a magyar kormányfő, hogy milyen állásponttal utazik Brüsszelbe, az akkori ismereteink alapján, hiszen akkor még csak éppen, hogy a körvonalait tudtuk annak, hogy mi vár ránk. Az írásos anyag később érkezett meg, először Herman Van Rompuy-tól, aki az Európai Tanács elnöke, és egy nappal később a német-francia közös levél, amely már egy eltérő változatot tartalmazott.

Tehát a magyar kormányfő az Országgyűléstől kapott útmutató alapján... - ott egyébként volt párt, amelyik elmondta, hogy más a véleménye, mint amivel a miniszterelnök utazik, volt párt, amelyik nem kért szót. Azt szeretném visszautasítani, hogy bárkinek ne lett volna joga ott szót kapni, mint az néhány magyar sajtótermékben napvilágot látott. Ennek az ülésnek van egy egyértelműen bevált ügyrendje, amelyet az Országgyűlés elnöke vezet, és aki ott szót kér, az kap, és elmondhatja a véleményét. Ez most is így történt.

Tehát a magyar kormányfő azzal a munícióval ment oda, hogyha a szerződésmódosítás mellett dönt az Európai Tanács, ahhoz Magyarország is hozzájárulhasson, illetve, hogy nekünk az az érdekünk, hogy az eurózóna a válságból minél hamarabb kijusson, és hogy őket mi nem fogjuk abban akadályozni, hogy megtehessenek bármilyen olyan válságkezelő lépést, amelyet szükségesnek tartanak. Ugyahogy ezzel a munícióval utazott a magyar miniszterelnök, és az álláspont utána tudott finomodni, ahogy egyre jobban megismertük a részleteket.

Akkor éjszaka a miniszterelnök két dologra mondott nemet. Nemet mondott arra, hogy bármit ott, helyben aláírjon; és nemet mondott arra, hogy egy 17 pluszos, tehát eurózóna plusz néhány csatlakozó ország ott, azt nem is mondhatom, hogy másnap, hanem pár órával később tovább tanácskozzon. Két olyan dologra mondott a magyar miniszterelnök nemet, ami nem is valósult meg, egyik se. Senki nem írt alá ott, helyben semmit, és semmiféle ilyen csökkentett létszámú, Európai Tanács-üléshez hasonló, tehát állam- és kormányfői szintű tanácskozás nem volt, hanem pár órával később az Európai Tanács tagjai ugyanabban a körben, 27-es körben folytatták a tanácskozást. Ott ezt többen félreértették.

Hajnal 5 óra volt, ezt azért szeretném elmondani. Volt, aki rögtön le is sajtózta, és készült az 5 órai állapot alapján, hogy ki hogyan értette meg a helyzetet, egy dokumentum. Szeretném elmondani, hogy minden Európai Tanácsról készül egy következtetéstervezet, itt most viszont két dokumentum készült. A következtetésekén túl készült egy eurózónás nyilatkozat is, ami pontosan az eurózóna problémáival, a gazdasági kormányzás kérdéseivel foglalkozott, és ebben nem megfelelően szerepelt, a hajnali 5 órás állapotot tükröző, mondjuk olyan 8 óra körül nyilvánosságra hozott változatban, hogy akkor a magyar kormány pontosan hova is tartozik.

Amikor mi ezt a szöveget megkaptuk, azonnal kértük annak a korrigálását. Nem mi voltunk az egyetlenek, akiket akkor ott félreértelmeztek, hiszen a dán miniszterelnök asszony is jelezte, hogy az ő országa is rossz helyre került, és így a következő papírban már korrektül az szerepelt, hogy Magyarország, egyébként az előbb az elnök úr által is megemlített Csehországgal és Svédországgal közösen először egy parlamenti felhatalmazást, konzultációt fog kérni, és utána fog tudni nyilatkozni. A dánokat a feltétel nélkül csatlakozók csoportjába tették, ami szintén nem felelt meg a dán kormány álláspontjának.

De ez még mindig nem a végeredmény. A végeredményben, amit végül is mindenki elfogadott és egyhangúlag aláírt, mármint az a 26 ország, amelyik jelezte az érdeklődését, hogy részt kíván venni a folyamatban, mint tudjuk, az Egyesült Királyság kiszállt ebből a történetből korábban, az szerepel, hogy mind a 9, nem eurózóna ország - és kérem, hogy ezt olvassák el, ez a hivatalos, a végeredmény, nem a köztes állapot, hanem a végeredmény -, mindegyik konzultálni kíván a nemzeti törvényhozásával. Itt olyan súlyú kérdésekről van szó, ezekből meg fogok néhányat említeni, amelyek kapcsán egyetlen politikus sem vállalhatta, hogy úgy tér haza, hogy azt mondja, hogy feltétel nélkül aláír majd valamit, amiről azért még 100 százalékosan nem lehetett akkor, 9-én tudni, hogy pontosan mi is lesz az, hiszen akkor úgy döntöttek, hogy egy új kormányközi szerződés születik a nyilatkozat tartalmának megfelelően. De azért nem lehet azt mondani, egy szerződést nem írunk úgy alá, hogy nem ismerjük minden pontját precízen, hiszen egy országot kötünk arra, hogy egyébként olyan kérdésekben, amikben korábban teljesen önállóan hozhatott döntést, ezt most már csak konzultációval, vagy más tagállamokkal közösen, vagy az uniós intézmények által gyakorolhatja. Tehát azért azt gondolom, hogy az a legtermészetesebb dolog, hogy egy ilyen súlyú döntés előtt - az ország alkotmányos berendezkedésének megfelelően - a kormány konzultál. És Magyarország ezzel nem volt egyedül. Lehet, hogy ezt mi mondtuk ott ki először a legegyszerűbben, hogy aztán most ki mit értett meg belőle, a csehekkel, meg a svédekkel együtt, aztán utána mind a 9 ország emellett döntött, tehát itt semmiféle „nem”, „talán”, „igen” és megingás nem volt, csak hajnal 5 óra, és aki a tollat fogta, az nem látta pontosan, vagy nem értette pontosan, hogy mi történt.

Hogy miről szól ez a 9-ei nyilatkozat, ami alapján elindult az új szerződés szövegezése? Új, szigorú költségvetési szabályok bevezetéséről állapodtak meg: az egyensúlyi költségvetés szabályainak rögzítése az alaptörvényben - Magyarország ezt tulajdonképpen az új alkotmánnyal már meg is lépte. Megerősíti ez a nyilatkozat a túlzotthiány-eljárást; az automatikus döntéshozatal és az automatikus szankciók irányába mozdul el. Erre eddig azért nem volt példa, ahhoz mindig kellett egy döntés. Csöndben megjegyzem, hogy a hatos csomagban, ami a magyar elnökség egyik emblémája volt, is már elindultunk ebbe az irányba, de ott például még az egyik olyan fontos tagállam, amelyik akkor ezt még elutasította, most például maga szorgalmazza, hogy ez legyen. De hát az élet változik, és bizony az országok is érzik, hogy szükség van arra, hogy ebbe az irányba mozduljunk el, ha azt akarjuk, hogy az eurózóna megerősödjön, és a válságot le tudjuk küzdeni.

Szerepel a nyilatkozatban a Bizottság második gazdasági kormányzási csomagjának a mielőbbi elfogadása. Itt a Bizottság már novemberben kijött két új javaslattal, amely

továbbviszi az úgynevezett hatos csomagot, amely egy még szigorúbb gazdaságpolitikai koordinációt irányoz elő.

Szintén a nyilatkozat szól a megerősített együttműködés gyakoribb alkalmazásáról az olyan területeken, amelyek az eurózóna működése szempontjából a legfontosabbak, ilyen a foglalkoztatás, az adórendszer. Itt azért szeretném elmondani, hogy az Euró Plusz Paktumhoz Magyarország annak idején azért nem csatlakozott, mert az adókoordináció ahhoz, hogy mi felzárkózzunk, és majd képesek legyünk bevezetni az eurót, majd ha arra felkészültünk, most, ebben a pillanatban nem szolgálja az előnyünket, ki kell használnunk a felzárkózáshoz az adóversenyt is. Erről nem kívánunk ebben a pillanatban lemondani. De ebben nincs újdonság, hiszen adópolitikai közös uniós politika eddig is volt bizonyos kérdésekben, nem közös politikaként, hanem közös lépésként. Az áfában van uniós irányelv, tehát itt csak az Euró Plusz Paktum is elindul ebbe az irányba. A megerősített együttműködéshez egyébként 9 országra van szükség, de a 27-eknek egyet kell értenie, hogy egy ilyen típusú együttműködés elindulhasson.

Valamint a nyilatkozatban még szó van a stabilizációs eszközök, tehát az átmeneti és állandó válságkezelési keretrendszer megerősítéséről - itt az állandó stabilitási mechanizmus életbe léptetése korábban történe meg -, illetve az IMF bevonásáról, a forrásbevonásról. Itt szeretném elmondani, hogy azt hiszem, abban a 200 milliárdban, amit előirányzott, hogy 10 napon belül össze kell hoznia az Uniónak, abban Magyarországnak programországként most nincs befizetési kötelezettsége. Most lesz fél kettőkor egy pénzügyminiszeri egyeztetés arról, hogy akkor pontosan ki, mekkora összeggel fog ebbe a tűzerőt növelő intézkedésbe beszállni.

Most akkor hol tartunk? Megszületett ez a nyilatkozat. Ez alapján elindult egy szövegezési munka. Mi péntek délután meg is kaptuk ezt a Herman Van Rompuy-féle első kormányközi szerződéstervezetet. Ez nem minősített dokumentum, ezt most egyeztettük, és készek vagyunk a bizottság tagjainak elküldeni, amikor visszaértünk az irodába, és akkor mindenki megismerheti, hogy ez a politikai nyilatkozat pontosan hogy fordítódott le egy jogi szövegbe. Ez egy nyilvános dokumentum. Holnap délután lesz róla az első hivatalos egyeztetés. Háromfős delegációk jönnek a tagállamokból, és ebben egyébként az Egyesült Királyság is részt vesz szakértői szinten, tehát az a kiskapu megvan, hogy ebből majd uniós szerződés legyen; hogy a közeljövőben vagy a távolabbi jövőben, azt nem tudom megmondani, de a lehetőség és a transzparencia érdekében tehát 27-es körben történik a tanácskozás. És ez lesz az első alkalom, ahol a tagállamok képviselői véleményt mondanak erről a szövegről. Sok idő nem állt rendelkezésre, de egy komoly kötelezettségvállalás van arra, hogy egy legkésőbb március eleji Európai Tanácson már meglegyen az aláírás, vagy annak a mezsgyéjén. Tehát egy perc vesztegetni való idő sincsen.

Röviden azért szólnék arról, hogy mit tartalmaz ez a szerződés, ez a keret. Ami mindenképpen pozitív, hogy leszögezi, a feleknek tartózkodniuk kell minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetné az Uniónak a gazdasági unió keretében meglévő célkitűzéseit. Semmi olyan rendelkezés nem lehet benne, ami ütközik a jelenlegi uniós szerződésekkel.

És fennmarad az a törekvés, és ezt leszögezi a szerződéstervezet is, hogy amint arra a feltételek megvannak, ezt beemeljük majd az Unió alapító szerződésébe. Volt erre már példa, hogy valamilyen együttműködés külső szerződésként indult el, és ezt később beemelték. Ha belegondolunk, Schengent is egy kormányközi együttműködésként, vagy a prűmit is, ami bel- és igazságügyi témákkal foglalkozik, később emelték be. Tehát ez nem lenne példátlan.

Ami számunkra nagyon fontos, és így a magyar álláspont is ettől függ, és ennek az egyértelműsítését kértük, de még holnap is ezt fogjuk kérni, hogy kire, mi, mikortól vonatkozik. És ennek a szerződéstervezetnek az első cikkelye pontosan arról szól, hogy ez az eurót használó országokra vonatkozik.

Lehetetlen elvárás lenne, hogy azokat a nagyon kemény feltételeket most teljesítsük, amikor még a konvergencia érdekében nekünk egy kicsit szabadabb kézre van szükségünk, úgyhogy az nagyon fontos, hogy ezt a szerződés tervezete egyértelműen kimondja.

És még kimondja azt is egyébként, hogy az uniós jog elsőbbséget élvez a jelen szerződés rendelkezéseihez képest. Azért vannak kérdőjelek, mert mindannyian tudtuk, tehát nem véletlenül volt mindenkinek, mármint magyar részről legalábbis, egyértelmű preferenciája, hogy az uniós szerződések keretein belül találjuk meg a megoldást, mert hát azért vannak kérdőjelek. Én meg is osztok önökkel néhány dilemmát. Az egyik az uniós jog és a kormányközi szerződés összeegyeztethetősége egyes pontokon, így például a Bizottság és a Bíróság új hatáskörökkel történő felruházása. Tehát az kérdés, hogy egy kormányközi szerződéssel, egy külső szerződéssel hogyan ruházunk fel közösségi intézményeket, illetve, hogy ebben a fordított többségi eljárásban, meg automatikus szankcionálásban a Bizottságnak és a Bíróságnak nagyon komoly szerepet adva, hogy ha ez egyébként nekik nincs nekik ott a szerződésekből eredendően, alapvetően, akkor megtehetjük-e ezt, hogy felruházzuk őket ilyen kompetenciákkal. Ez azért még egy rendkívül izgalmas kérdés.

Leltárszerűen a költségvetési fegyelem tekintetében. Kimondja a 0,5 százalékos GDP-arányos strukturális hiányt, illetve a 60 százalékos államadósság szükségességét és alkotmányos szinten rögzítését; az automatikus szabályozó mechanizmus működtetését; az államadósság 1/20-addal történő csökkentésének szükségességét; a túlzott deficiteljárás alatt álló tagállamoknak egy kötelező erejű gazdasági partnerségi programot kell benyújtaniuk a Bizottságnak és a Tanácsnak. Itt például most tisztázni kell, hogy akkor most a túlzott deficiteljárás az nemcsak az euróországra vonatkozik, hanem az azokon kívüliekre is, és már most is van nemzeti stratégiai program, meg konvergenciaprogram, hogy akkor ez most pontosan kitől, milyen új elvárást fogalmazna meg, de hát arra van például ez a holnapi konzultáció is, hogy ezeket tisztázzuk.

Ami egy nagyon komoly feltétel: a szerződő felek a kötvénykibocsátásaikról az ex ante mechanizmus alapján jelentést kell tenniük az Európai Bizottságnak és a Tanácsnak. (*A dokumentumaiban lapozgatva.*) Ezeket már említettem.

Az Euró Plusz Paktummal kapcsolatosan. Itt is, ahogy már szóltam róla, a megerősített együttműködés alkalmazásának lehetőségét említi a szerződés, anélkül, hogy egyébként a belső piaci együttműködést aláássa. Ez nagyon fontos, hogy a belső piac integritása ne sérüljön.

A jelentős gazdaságpolitikai reformokat a tagállamoknak előzetesen be kell jelenteniük, és koordinálni szükséges. És megemlíti a szerződés a nemzeti parlamentek költségvetési és pénzügyi bizottságait, az Európai Parlament megfelelő képviselőinek egyidejű bevonását, és hogy ezeket a testületeket, tehát a nemzeti parlamenteket és az EP-t hívják össze rendszeresen gazdasági és költségvetési politikákat érintő kérdések megvitatására. Én azt gondolom, hogy a Magyar Országgyűlésnek van egy, uniós ügyekben a szerepét szabályozó 2004. évi LIII. törvénye, tehát azt gondolom, hogy azok a keretek lehetővé fogják tenni, hogy az Országgyűlés ezeket a külső kormányközi szerződésben történeteket is folyamatosan nyomon tudja követni. Nem akarnak egységesíteni, lehetetlen is volna, hiszen a 27 tagállam parlamentje 27-féle módon ellenőrzi az uniós politikák végrehajtását.

A gazdasági kormányzásról is szó van: itt az eurózóna állam- és kormányfőinek a rendszeres informális találkozóit leszögezi a szerződés tervezet. Erre legalább évente kétszer sort kell keríteni, de gondoskodni kell arról, és ez számunkra nagyon fontos, és kérni fogjuk holnap, hogy a transzparenciát mindenképp teremtsék meg, hogy a többi tagállamot megfelelően tájékoztatják az eurózóna-csúcsokról.

Hogy lép ez hatályba? Elébe megy annak, hogy mi történik, ha egy országban elbukik valamilyen okból ez a szerződés, hogy ha legalább 9 euróövezeti tagállam ratifikálja, akkor

már a szerződés hatályba tud lépni, de természetesen csak azokra kötelező, akik aláírják és ratifikálják.

A nem eurózóna tagokra akkor érvényes, ha aláírnak és ratifikálnak, akkor szerződő félle válik valaki, de alkalmazandó csak akkor lesz, amikor bevezetik az eurót. Egyébként megvan annak a lehetősége, hogy a nem eurózóna országok önkéntesen, a szerződés bizonyos vonatkozásait magukra már korábban kötelezőnek ismerjék el, de erre senkit nem lehet kötelezni.

Úgyhogy ennyit kívántam mondani a gazdaságpolitikai részről és a formálódó szerződésről. A miniszterelnök úr egyébként a parlamenti expozéjában világosan elmondta, hogy számít az Országgyűlésre, egy értelmes, jó vitát szeretne a magyar parlamenttel a témában.

Mi láttuk az MSZP országgyűlési határozati javaslatát. Én tisztelettel azt javasolnám, nekem olyan nagy problémám az elvárással, hiszen az körülbelül ugyanaz, mint amit a miniszterelnök önmaga is javasolt, hogy legyen vita, hogy ezt a december 23-ai határidőt nem érzem lehetségesnek, hiszen mi most oda tudjuk adni, meg is fogják ma kapni ezt a szerződést, de én azt nem tudom megmondani, hogy az egy hét múlva hogy fog kinézni, merthogy az első konzultáció holnap lesz róla, 20-án. A jelenlegi ütemezés az, hogy elvileg január végére kellene egy erőltetett menetben a tagállamoknak, illetve azoknak, amelyek csatlakozni kívánnak hozzá, egyetérteniük a szövegben. És akkor utána még mindenki az otthoni konzultációkat le tudja folytatni, meg lehet hozni a döntést. Tehát én e helyett a december 23-ai országgyűlési határozati javaslat helyett azt javasolnám, hogy most egyelőre hagyjuk nyitva ennek a jogi formáját, hogy az Országgyűlés majd pontosan milyen módon fejezi ki a véleményét. Egyelőre maradjunk a tájékoztatásnál.

Tehát mi készek vagyunk, amikor újabb nyilvános dokumentumok vannak, azokat önökkel megosztani. Én szeretném, hogyha a parlamentben ez valóban nem egy formális, hanem egy tudatos, a tényekkel tisztában lévő képviselői vita lenne, és ez alapján tudna majd a parlament egy felelős döntést hozni. A kormány majd időben javaslatot fog tenni.

A külügyminiszter egyébként most mutatta be az új külpolitikai stratégiai dokumentumunkat, és ott egyértelművé tette, hogy ő úgy ítéli meg, hogy Magyarország szempontjából ez rendkívül fontos lenne, hogy részeseivé váljunk ennek a szerződésnek, ő ezt fogja a kormánynak javasolni. Nem akarunk a periférián lenni, ott akarunk lenni a döntéshozatali centrumban. Ha nem vagyunk ott az asztalnál, akkor ki fogja képviselni Magyarország érdekeit? Kötelezettséget vállaltunk az euró bevezetésére, de nemcsak kötelezettségből, hanem azért kívánunk ennek a részesévé válni, mert a céljaink ugyanazok: szeretnénk, ha sokkal felelősebben gazdálkodhatnánk itthon is. Erre szerződéses kötelezettséget is vállalunk, mint ahogy egyébként már tettünk az új alkotmányban. Tehát a külügyminiszter erre fogja biztatni a kormányt, és abban bízunk, hogy az Országgyűléstől erre a politikai vonalra kapunk majd felhatalmazást.

Röviden azért szólunk az egyéb témákról is! Bővítés - és ez Magyarország szempontjából, mivel szomszédos országról is szó volt, rendkívüli fontosságú. Szerbia esetében Magyarországnak volt egy nagyon határozott elvárása ahhoz, hogy a tagjelöltséget megkapja a déli szomszédunk. Kértük, hogy ezt a szerintünk szerencsétlen kárpótlási törvényt meg kellene változtatni, és tulajdonképpen mire az Általános Ügyek Tanácsán ehhez a napirendi ponthoz jutottunk, addigra ismert volt a szavazás eredménye december 5-én, és a rehabilitációs törvény kapcsán egy megnyugtató megoldást sikerült találni, ami a vajdasági magyarok számára is elfogadható volt. Magyarországot tulajdonképpen ez megnyugtatta, és a magyar kormány a leghatározottabban képviselte, hogy akkor el kell ismerni Szerbia erőfeszítéseit, és meg kell adni a tagjelölti státuszt.

A szerb kormány egyébként már köszönetet mondott a magyar miniszterelnöknek azért, mert a csúcson, ez már a péntek délelőtti vagy déli órákban történt, négy alkalommal

interveniált. Komolyan vitába kellett szállnia a francia köztársasági elnökkel és a német kancellárral annak érdekében, hogy megadják ezt a tagjelölti státuszt. És az ő fellépésének volt köszönhető, hogy tulajdonképpen nem márciusban, hanem egy hónappal korábban, már februárban javaslatot kell tennie az Általános Ügyek Tanácsának, hogy akkor megadják-e ezt a tagjelölti státuszt. Most itt több ország hezitált, és főleg a Koszovóval kapcsolatos problémák úgy ítélte meg, hogy még bizonyosságot akar kapni a tagjelöltséghez szükséges minden lépés megtételéről. Így viszont egy picit gyorsabban elindul a döntéshozatali folyamat, és márciusban az állam- és kormányfők akkor rábólintanak a magyar remények szerint Szerbia tagjelölti státuszára.

Montenegró esetében szintén nem az általunk pártolt azonnali döntés született meg, de még az Európai Bizottságnak kell egy jelentést készítenie. Ez alapján a júniusi csúcson reményeink szerint megszülethet a döntés, a Bizottság addig a tárgyalási keretet elkészíti, és abban bízunk, hogy akkor júniusban el is indulhatnak a tárgyalások. Tehát Szerbia: tagjelöltség, Montenegró pedig: tárgyaláskezdés. Itt azért az nagyon fontos, és mi végig ezt a politikát hirdettük, hogy a horvát csatlakozási tárgyalások egy lendületet adtak, és ez a lendület ne törjön meg, ezért harcoltunk azért, hogy azok az országok, amelyek tényleg letettek valamit az asztalra, teljesítettek, kapjanak elismerést, mert különben hiteltelenné válik maga az Európai Unió is, és azt a jelzést fogják a tagállamok levenni, hogy nincs értelme az erőfeszítéseknek.

Macedónia esetében sajnos nem sikerült előrelépni. Itt, mint tudjuk Görögország blokkol. Meglátjuk, hogyan haladnak tovább a kétoldalú tárgyalások.

Törökország érdekeltségét, úgy ítéljük meg, fent kell tartani a csatlakozási folyamatban, és a Bizottság megújított pozitív menetrendjét, tehát hogy nézzük meg, hogy melyek azok a területek, amelyeken pragmatikusan előre tudunk haladni, kiegészítőnek tartjuk. De a magyar álláspont az, hogy azért jó lenne a csatlakozási tárgyalások menetében is előrelépni, hiszen akkor itt is hitelességi kérdések merülnek fel.

Arra fogunk figyelni a dán elnökség alatt, hogy ez a 2011-es lendület ne törjön meg.

És persze a csúcson mezsgyéjén aláírtuk a horvát csatlakozási szerződést, amely a magyar elnökségnek történelmi szempontból megítélésem szerint a legmaradandóbb lépése volt, és azóta a horvát miniszterek ott ülnek megfigyelőként a tanácsüléseken. A jövő évtől majd már a horvát parlamenti képviselők is megfigyelőként jelen lesznek az Európai Parlamentben, tehát részesévé válnak az uniós mindennapoknak.

A schengeni bővítés is napirenden szerepelt. Itt egy ország mind a mai napig akadályozza Románia és Bulgária csatlakozását, ez nem változott. Az állam- és kormányfők csak annyit tudtak rögzíteni, hogy márciusban visszatérnek rá. Most a Bel- és Igazságügyi Tanács-ülésen a múlt héten, szintúgy a holland blokkolás miatt, sajnos nincs előrelépés. Mi az elnökségünk óta konzekvensen szorgalmazzuk, hogy ha valaki ugyanúgy teljesít, akkor az Unió ne támasszon újabb feltételeket ezen az elvi alapon, de itt egyhangú döntéshozatalra van szükség.

Az energiapolitikában megerősítettük a magyar elnökség alatt hozott döntéseket, továbbá elismertük mindazokat az előrelépéseket, amelyek egyébként a lengyel elnökség alatt történtek, különösen a külső energiapolitika dimenziójában.

És a csúcson még tudomásul vette a lengyel elnökség előrehaladási jelentését a több éves pénzügyi keretről. Ez számunkra életfontosságú kérdés, hogy 2014-től mennyi forráshoz jutunk. Itt szeretném megköszönni annak a két képviselőnek, Mile képviselő úrnak, illetve Nógrádi képviselő úrnak a munkáját. Ők részt vettek mind Brüsszelben a lengyel elnökség, a Bizottság és a Tanács rendezvényein, mind itthon a kormány elindította a társadalmi konzultációt, és továbbra is számítunk az együttműködésükre.

Bocsánat, elnök úr, ha kicsit hosszú voltam, de a napirend is igen bőséges volt. Köszönöm a figyelmet.

Kérdések, hozzászólások, reflexiók

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár asszony. Szeretném megemlíteni, hogy kiosztottuk az ülés elején az államtitkár asszonynak a Népszabadság december 17-ei számában megjelent cikkét, „Tévedések szomorú játéka” címmel. Ez egy nagyon korrekt és pontos beszámoló, a tévedések elkerülése végett, hogy egyfelé húzzunk.

Ebből szeretnék kiemelni egy idézetet, hogy miért fontos számunkra ott ülni a tárgyalóasztal mellett. Egy európai liberális politikust idéz az államtitkár asszony: „Aki nem ül ott az asztalnál, az maga a menü, tehát őt szolgálják föl.”

Úgy hiszem, mi mindenféleképpen részt veszünk a tárgyalásokban, és a bizottságunk számára máris adott a következő féléves program. Ez elég sűrű program, az élet maga írja a bizottsági munkát, hiszen a 2004. évi LIII. törvény alapján bizottságunk határozottan szeretne részt venni ebben a konzultációban. Természetesen van a nagybizottság, a grande commission, ami minden Európai Tanács-ülés előtt ülésezik, a miniszterelnök urat meghallgatja. Emellett azonban a mi bizottságunk mandátuma a 2004. évi LIII. törvényben adott, és világosan körvonalazott, hogy mi a feladatunk.

Ennek alapján tehát mi szeretnénk figyelemmel kísérni, lehet, hogy már a következő hetekben, ezt a konzultációt, és kérjük az államtitkár asszonyt és a külügyminiszter urat, hogy erről adjanak tájékoztatást számunkra. És itt elnézést kérek képviselőtársaimtól, ha netán parlamenti szünetben kell megejteni ezt a konzultációt, de meg fogjuk tenni az ügy fontosságára tekintettel, hiszen a mi fülünk nemcsak bizottsági fül, hanem mint az Országgyűlés füle ülünk itt (*Derültség.*), ezért fontos, hogy ezek a konzultációk és ezek a beszámolók elhangozzanak, hiszen itt minden frakció képviselője jelen van, és első kézből kapja az információkat.

Tehát mint korábban nemcsak a miniszterelnök úr, hanem a külügyminiszter úr is elmondta, nem kíván a magyar kormány rébuszokba temetkezni, vagyis egyértelmű információkat kíván adni. Ez össznézeti ügy, és éppen ezért már előre kérem a bizottságunk tagjait, hogy ha érkezik a meghívó, akkor jöjjenek el erre a találkozóra.

Egyébként a többéves pénzügyi keret ügyében - mint ahogy köszönjük az államtitkár asszonynak a Magyar Tudományos Akadémián megszervezett konferenciát - a pénzügyi biztos úr főelőadásában is egyértelmű üzenetek hangzottak el, és mi szeretnénk továbbra is a két riportörünkön keresztül, Mile alelnök úron és Nógrádi képviselőtársamon keresztül folyamatosan konzultálni. Nagyon lényeges, már olvastam a dán COSAC-elnökség munkaanyagát, a programjukat: ebben kiemelt szerep lesz, nemcsak Dániában, hanem szerintem az Európai Parlamentben is joint parliamentary committee-t fognak létrehozni, és ennek egyik fontos napirendi pontja lesz a több éves pénzügyi keret. Tehát mi mindenféleképpen több szálon is szeretnénk részt venni ebben a munkában.

Tisztelt Képviselőtársaim! Megadom a kérdés lehetőségét, megnyitom a vitát. Akinek véleménye van, kérdése van, kérem, most jelentkezzen. (*Jelzésre.*) Mile alelnök úr; Braun képviselőtársam; Balczó Zoltán, majd Káli Sándor.

Megadom a szót az alelnök úrnak, tessék parancsolni!

MILE LAJOS (LMP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Asszony! Tisztelt Bizottság! Nekem volt megtiszteltetés, hogy az akadémián beszélhettem erről a dologról.

Pár megjegyzésem és kérdésem lenne. Az első: én a 6-ai konzultációs ülésen nem tudtam ott lenni, mert akkor Brüsszelben voltam, de kicsit megrökönyödéssel hallgattam a miniszterelnök urat a plenáris ülésen, hiszen a konzultációs ülés egy zárt ülés, és az én megítélésem szerint nem túl szerencsés akár a plenáris ülésen, akár a sajtó előtt esetlegesen az ott elhangzottakra hivatkozni. Tehát én ezt egy kicsit az együttműködés jegyében és a bizalom

érdekében diszkrétebben kezelném, és főleg ilyen éles hangnemben nem hivatkoznék arra, hogy ott hogyan, mi hangzott el, hiszen az zárt ülés.

A következő, amit ön elmondott, és ahogy stratégiai szempontból értelmezni lehet, nagyjából arra készül a kormány, legalábbis ez a fajta hozzáállás arról szól, hogy sikerül stabilizálni az euróövezetet, és valahogy az integráció is, hogy mondjam, nem szenved tragikus sérülést. Készül-e más forgatókönyv? Hiszen azért elég sokféle elemzést hallhatunk. Azzal a helyzettel esetlegesen tudunk-e majd talpraesetten szembesülni, hogyha mégsem sikerülne az eurózónát megmenteni, és esetleg az integráció egy teljesen más helyzetbe kerül, és másfajta politikai megközelítést kíván? Isten ne adja, tehát itt nem az óhaj beszél belőlem, de hogy ezt nem lehet kizárni a mostani helyzetben, abban szinte biztos vagyok. Vészmadárkodni pedig nem szeretnék.

Itt a kötelezettségek között van ez az ominózus 0,5 százalékos strukturális hiány. Mondjuk én ezt látom a legkatasztrofálisabbnak. Tehát hogy ha erre Magyarország rákényszerülne, akkor biztos, hogy összeomlana az egész költségvetése és a gazdasága is. Ezt hogyan értékelik, vagy esetleg az ehhez való hozzáállás milyen? Ha jól tudom, most kettőegész-valahány százalék a mostani strukturális hiány, a mostani helyzetben.

A következő: a hazai parlamenti előkészületek. Tehát lesz ez a nagy parlamenti vita. Itt az előkészületeket egy kicsit pontosabban hogyan tervezik? Tehát számomra nem volt világos, hogy mondjuk ennek a bizottságnak mi lesz a konkrét feladata. A miniszterelnök úr úgy fogalmazott, hogy a bizottságnak kell előkészíteni ezt a vitanapot. Ez a konzultációs bizottság lenne, tehát a nagybizottság, vagy pedig erre a bizottságra hárulnának az operatív feladatok? És egyébként is a frakciókat milyen ütemezésben, hogyan kívánják bevonni ennek a vitának az előkészítésébe? Mert jó lenne, hogyha itt nem lennének ilyen eljárásrendi problémák, vagy súrlódások, mert itt ennél egy kicsit fontosabb ügyről van szó. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Következik Braun Márton képviselő úr.

DR. BRAUN MÁRTON (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Ha megengedik, akkor két dologhoz szólnék hozzá. De mielőtt megtenném, az alelnök úrnak hadd mondjam azt, hogy szerintem ha van egy zárt ülés, amin egy tárgyalási pozíciót alakítunk ki, akkor nyilvánvaló, hogy magáig a tárgyalásig az titok. Tehát arról nem beszélünk. De ha megtörtént a dolog, akkor miért beszéljünk róla, hogy mi volt a pozíciónk? Hát már túl vagyunk rajta. Szerintem ez így korrekt. Sőt, a választóknak joguk van megtudni, hogy miért és milyen álláspontot képviselt a magyar kormány. Nyilvánvalóan nem előtte fedem fel a lapjaimat.

Két dologhoz szeretnék hozzászólni. Az első maga ennek az egésznek a kommunikációja. Tehát ez egyszerűen katasztrófa volt. Nem tudom, a kormány hibás-e benne vagy nem, de ami lejött a magyar sajtóban, az valami elképesztő volt. Én autóban ülve hallgattam, és a koromnál fogva már nem vagyok szellemi képességeim teljes birtokában, de nem jöttem rá, hogy miről van szó. Tehát rendben, hogy valamit baromira ellenzünk, de hogy az micsoda, azt senki nem mondta el. De hagyján, mert a 20 éves fiam, aki kicsit értelmesebb mint én, se értett belőle semmit.

A probléma az egésszel az, hogy nagyon kellene vigyáznunk az ilyenekkel, mert ezek nekünk pénzbe kerülnek. Ezt most a sajtónak is hadd mondjam: ez mind pénzbe kerül. Tehát bármilyen dezinformáció vagy nem a teljes valóság megvilágítása nekünk most, ebben a helyzetben mind pénzbe kerül. Tehát egy bizonytalanságot, egy kiszámíthatatlanságot sugároz rólunk, ami érthető módon, a jelen helyzetben pénzbe kerül.

A másik, ami fontosabb talán itt az Európai Unióról. Én most már lassan 14 éve vagyok tagja ennek a bizottságnak, de egyre szomorúbb képpel nézlek az Európai Unióra. Tehát elképesztő versenyhátrányban vagyunk ezekkel a nálunk lényegesen gyorsabban döntő

gazdaságokkal szemben. Most igyekszem politikailag korrekten fogalmazni, hiszen nem zárt ülésen vagyunk. Ennek az egész „megbeszéljük, csatolunk hozzá szerződést, majd így lesz, majd úgy lesz”, azt hiszem, vége.

Az elnök úr a gondolatait a középtávú fejlesztési stratégiával fejezte be. Most nem abban a helyzetben vagyunk szerintem, hogy itt középtávra nagyon tervezgethettünk. Itt túl kell élni egyszer ezt a válságot, meg ezt a támadást az euró ellen, és szerintem ezekkel, hogy azon gondolkodunk, hogy ezt vajon milyen jogi formában tesszük, vagy hogy most hogy legyen, meg mint legyen, ez egyszerűen katasztrófa.

Csak még egy gondolatot ehhez. Tehát nem akarom, és nem is tudom megmondani a megoldást, de az látszik, hogy az egyes tagállamoknak magához az Unióhoz való viszonya igencsak érdekes. Tehát amikor bent vagyunk, akkor rendben van, de mindenki megpróbálja a maga kis saját érdekét érvényesíteni, hogy majd azt a többiek megfinanszírozzák. Most nem gondolok itt a komoly bajban lévő országokra. Majd megvásárolják a mi kötvényeinket, majd valaki szépen elviszi a balhét, és akkor elkenjük a dolgot. Én nem tudom, hogy a teljesen föderatív állam megoldás-e erre, mert nyilvánvalóan ez is rendkívüli hátrányokkal jár. Éppen gondolkodtam rajta, hogy ez talán megvalósult mint közös piac, csak ez nem közös szabad piac, mert nem egyenlő erejű játékosok, nem ugyanolyan feltételekkel, nem ugyanolyan szabályokat alkalmazva játszanak ezen a piacon. És ezért nagyon könnyen össze tudnak minket ugrasztani, nagyon könnyen támadhatóak vagyunk, mint ahogy ez be is következett.

A többes szám első személy most az Európai Unióra vonatkozott. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, amit képviselőtársam elmondott. Ebből is látszik, hogy nekünk minden tárgyalóasztalnál ott kell lenni.

A polgári kormány, a második polgári kormány külpolitikájában a diplomaták nemcsak beülnek és jegyzetelnek, hanem elmondják a véleményüket, ami esetleg más tagországok képviselőinek nem tetszik. Az Európai Unió erről szól, hogy a nemzeti érdekek ütköznek, és végül egy kompromisszumos megoldással felállnak az asztaltól, de ha feltartott kézzel megyünk az asztalhoz, akkor nincs miről tárgyalni.

Tehát nyilván ebből is származnak azok a téves információk, hiszen azon a zárt vacsorán a sajtó képviselői, sőt, az államtitkár asszony sem volt ott. És hadd ne minősítsem egyes államfők megnyilatkozásait! Tehát jelenleg az Európai Unió olyan, mint egy felbolydult méhkas, és ilyet korábban mi nem tapasztaltunk. Erre az egyik politikus azt mondja: Európában, az Európai Unióban végre egy kis élet is van, nem mindig csak az unalmas ülések, hogy ott vagyunk, kipipáljuk, és kész. Tehát most kell ott lennünk a gáton, minden asztalnál le kell ülnünk, a véleményünket elmondani, és meglátjuk, hogy mi lesz.

Balczó alelnök úr következik.

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Elnök Úr! Köszönöm a szót. Tisztelt Államtitkár Asszony! Nagyon sajnálom, hogy egy ennyire fontos téma sajnós - nem tudom, időpont-egyeztetés miatt-e - csak így kerülhetett, 12 órától napirendre. Nyilván a szokás szerint, ha az előterjesztői expozé 30 perc, akkor a vezérszónoki 20 perc - én igyekszem azért ennél rövidebb lenni, de a Jobbik szempontjából ez egy rendkívül fontos kérdés. Ha a bizottságunk valóban az EU-ügyekben az Országgyűlés „füle”, én most a Jobbik szava és hangja is szeretnék lenni.

Abból, ami megjelent a Népszabadságban, az ön írása, abból én az utolsó mondatot emelem ki: „Az igazi tévedés azonban az lett volna, ha vakon igent mondunk egy kiforratlan megállapodásra.” Én nagyon sajnálom, hogy egyáltalán olyan helyzet van, hogy ilyen, mintegy magyarázkodásra kell kényszerülni.

Azonban amire Mile alelnök úr kitért, arra nekem is ki kell térni, erre a bizonyos nagybizottságban elhangzottakra. Annyit hadd mondjak el, aki nem pontosan ismeri: ennek a

bizonyos nagybizottságnak az a feladata, amelyik a kormány képviselői mellett a frakciók képviselőiből, a parlamenti alelnökökből és adott, meghívott bizottságok elnökeiből áll, hogy a kormány, általában a miniszterelnök úr ismerteti a csúcs előtt a maga álláspontját. Meghallgatja, hogy mit mondunk, és vagy figyelembe veszi, vagy nem. Tehát nem úgy működünk, csak jelzem, mint mondjuk Finnország, ahol kötött mandátummal megy el utána az elnök.

Ez egy zártkörű ülés. Hogy az államtitkár asszony megfogalmaz adott esetben olyan állítást, ami természetesen a zártkörű ülésen kívül is elhangzik, ez érthető, de itt gyakorlatilag idéz belőle, ha nem is szó szerint, hogy: Orbán Viktor mit fogalmazott meg az ülésen, kérdésre válaszolva azt is leszögezi. Én nagyon sajnálom, hogy ez itt így megjelent, mert én abban a helyzetben vagyok, hogy nagyon szívesen elmondanám, hogy az én kérdésemre válaszolva mit szögezett le, mit mondott, de Kövér elnök úr külön felhívta a figyelmet előtte, hogy ez zártkörű ülés, és ennek megfelelően kezeljük. Úgyhogy bármennyire csábítást érzek, én nem mondhatom el, hogy az a válasz például az én felvetett kérdésemre mi volt.

És az egész kérdés azért került középpontba, mert hétfőn azt mondta a miniszterelnök úr, hogy: az ellenzék őt hátra támadta, meg micsoda vircsaft. Én azt tudom mondani, hogy amit ott képviseltem a Jobbik nevében, azt képviseltük nyilvánosan is. Egyébként nekem megvan ennek a szó szerinti jegyzőkönyve, csak érdekességképpen, 99 százalék biztonsággal mondom, hogy a Fidesz képviselője nem szólalt meg. Lázár János képviselte a Fideszt. (*Győri Enikő közbeszólása.*) Hogy melyik bizottság nevében ki szólalt meg? A Fidesz-frakció nevében, csak érdekességképpen, nem hangzott el felszólalás.

És akkor engedje meg, nagyon fontosnak tartom, hogy ezt a virágnyelven megfogalmazott nyilatkozatot, amely a kormányközi megállapodás tartalma lenne, lefordítsam magyarra a Jobbik felfogása szerint. Egy teljesen új pénzügyi uniót követő költségvetési unióról van most szó, ahol a 17 tagállam megfogalmazta azt az elvárást, hogy ehhez a zónán kívüliek is csatlakozzanak. Ez egy vízvonal az Európai Unió történetében. Egyébként hosszú jogi viták várhatók még arról, hogy ez összeegyeztethető-e a közösségi joggal.

Ez az új költségvetési paktum a nemzeti szuverenitás kérdését feszegeti. Saját parlamenti hatásköréből át kíván adni jelentős döntéseket a költségvetési hiány megállapítására. Ha ezt nem fogadják el a többiek, akkor külső erővel passzusokat lehet belehelyezni, és az Európai Bizottságnak lehetősége nyílik arra, hogy ha kell, a joghatárát kiterjesztve a nemzeti parlamentek fölé kényszerítő döntést hozzon.

A költségvetési uniót most követi egy olyan lehetőség, ami a gazdasági uniót úgy teljesíti ki, hogy végül egy teljes politikai unió irányába megy át, úgyhogy a Jobbik szerint érdemi megfontolásra javasoljuk még azt is a magyar parlamentnek, hogy vajon látunk-e kivétlnivalót a brit álláspontban, olyat, hogy egyébként ne lehetne támogatni, még akkor is, hogyha ezen arányokat nem tudjuk megfordítani. Ez a Jobbik határozott lefordítása ezen anyagnak.

Kíváncsi vagyok, az államtitkár asszony ezzel teljes mértékben egyetért-e, vagy nem. Ezt azért teszem föl, mert mindez, amit most felolvastam, szóról szóra, egyetlen mondat se volt benne, ami a Jobbiké lett volna, mindet Orbán Viktor miniszterelnök mondta el hétfőn napirend előtt. (*Felmutatja a dokumentumot.*) Tehát ilyen súlyos a helyzet.

Ezt a súlyos helyzetet a Heti Válasz, a Fideszhez közel álló lap így fejezi ki: „Küszöbön az európai Egyesült Államok. Egy a tábor, egy a zászló.” És a csillagok helyett itt tövisek vannak. (*Felmutatja.*)

Tehát annyit hadd mondjak el, hogy ebben a helyzetben a Jobbik szerint, az egy külön kérdés, hogy úgy ítéli meg, hogy ehhez nem kellene csatlakoznunk, minden tárgyaláson vegyünk részt, de azt is kiemelném, hogy olyan súlyú helyzetről van szó, ahol az adott esetben ott igent mondott államok közül is a jogi bizonytalanságok miatt legalább 8

tagállamban - nem egy bulvárlapot olvasok, a HVG-ből idézem -, Ausztriában, Csehországban, Dániában, Finnországban, Hollandiában, Írországban, Lettországban és Romániában, miközben igent mondtak, merült fel, hogy a szuverenitás újabb részének átadására most egy népszavazás válhat szükségessé. Ez a Jobbik határozott álláspontja. Olyan súlyú döntésről van szó, ami megnyugtató módon csak egy népszavazással hozható meg.

Egyébként csak röviden még néhány kitételről, amit az államtitkár asszony mondott. Egyelőre úgy néz ki, hogy ez a kötelező szankció meg arra vonatkozik, aki már az eurózóna tagja. Sajnálatos módon ma már a magyar társadalom nem kerülhet olyan helyzetbe, ha betartja a csatlakozási szerződést, hogy akár mint Dánia, egy népszavazáson döntsön az euró bevezetéséről, mert ott erre már kötelezettséget vállalt. Tehát bizonyos szempontból hogy az idő mikor következik be, az kérdéses, de az eurózónához való csatlakozásunk ténykérdés.

Egyébként pedig, hogy mi az, ami nem várható, nem kötelező, de mi az, ami elvárás: maga ez a nyilatkozat is eredendően 17 országról szól, de az elvárás vagy célszerűség pedig megfogalmazódik.

Tehát még annyit, és ezzel befejezem, hogy teljesen igaza van az államtitkár asszonynak, hogy nem akarunk a perifériához tartozni, és ez azt jelenti ebben a felfogásban, hogy ott akarunk lenni a 26-okban vagy 25-ökben a felfogás szerint. De azért egy mondatot hadd mondjak a perifériáról: sajnos az az európai egységesülés, amiben reménykedtünk, nem következett be. Éppen az államtitkár asszony nemrég elemezte egy írásában, hogy még a kohéziós alapokból is, ami a felzárkózás lényege lenne, mennyivel többhöz fognak jutni a centrum országai.

Tehát mindezzel azt akartam alátámasztani, hogy ilyen súlyú kérdésben, úgy ítéljük meg, hogy Magyarországon is, kellő tájékoztatást követően, egy népszavazás hivatott dönteni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A népszavazással kapcsolatban csak egyetlen megjegyzés. Az egyik alapszerződésről Írország úgy döntött, hogy népszavazás ír ki, és minden postaládába bedobta a 4000 oldalas alapszerződést. Szerencsétlen ír polgár megnézte, hogy miről van szó - az eredményt elutasították. Ezt csak megjegyzem. *(Jelzésre.)* Viszonzás.

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Egyetlen mondattal tudok reagálni. Csak úgy kapásból egy nyers megfogalmazást hadd mondjak, hogy én milyen kérdést tennék föl: Egyetért-e ön azzal, hogy a magyar kormány egy olyan államközi szerződést írjon alá, amelyik az uniós tagországok szorosabb együttműködéséből várható előnyök érdekében az önrendelkezést jelentős mértékben feladja? Ez egy sokkal egyszerűbb kérdés, mint ahogy az EU-csatlakozásnál kellett szavazni arról a dokumentumról, amiről ott megtették ezt. Köszönöm a lehetőséget a viszonzásra.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nem folytatva a vitát, hogy az időnk előrehaladjon, Káli Sándor képviselő úré a szó.

KÁLI SÁNDOR (MSZP): Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Asszony! Az idő előrehaladtára való tekintettel tényleg egy nagyon rövid véleményt szeretnék mondani, ami egyben az én kételyeimet is tükrözi.

Egyrészt nehezen kezelem ezt az izgatott magyarázkodást, ugyanis ez nem jellemző önökre. Az jellemző, hogy: „így lesz, ezt fogjuk csinálni, keresztülvisszük, sokan vagyunk, leverünk mindenkit.” Magát a problémát nem értem igazából, hogy most miért kell ezt magyarázni? Hát most is annyian tetszenek lenni, most is keresztül tetszenek vinni.

Én értem azt az ön részletes elemzéséből, hogy tulajdonképpen egy vész- vagy veszélyhelyzetben összerántják az EU huszonvalahány vezetőjét - ön van ebben képben -, ami nincs megfelelően előkészítve. A magyar kormányfőt egy olyan helyzetbe kívánják kényszeríteni, hogy egy előkészítetlen dolgot aláírjon. Itt én el is tudom fogadni azt, hogy felelős vezető ilyen nem tesz. De most akkor a többiek meg felelőtlenek, akik viszont aláírták? Tehát itt egy kérdőjel van.

A másik: én a hivatkozásnál sokkal jobbnak tartottam volna, hogyha önök azt mondják, hogy ez kérem, nincs előkészítve, és ezért nem lehet aláírni. De ezen, hogy: „mi a magyar parlament véleményére kíváncsiak vagyunk”, ezen egy kicsit elhültem. Én eddig nem nagyon tapasztaltam, hogy önök ténylegesen kíváncsiak lettek volna rá. Az, hogy meghallgatjuk a dolgot, az a demokráciákban arról szól, hogy meghallgatom, ha igaza van, változtatok, de itt ha igaza van, ha nincs, önök most már két év gyakorlata alapján nem foglalkoznak az ellenzék véleményével.

Amit pedig Balczó képviselő úr mondott ezzel a hátra szúrás históriával kapcsolatban, ettől meg aztán tényleg elcsodálkoztam, hogy: mi van? Emlékszünk, hogy a történelemben ezt azért már többen előhozták. Akkor is ugyanolyan helyzetben hozták elő, amikor az ellenzéknek egyszerűen semmilyen eszköze nem volt, hogy bármit is tehessen. Ezért is csodálkozom, hogy a sajtó is hibás, meg mindenki hibás. Én úgy gondolom, hogy önök vezetnek egy abszolút, vagy legalábbis az abszolutizmus felé tartó úton ezt az országot. Akkor most miért csodálkozunk azon, hogy valakinek esetleg más véleménye van? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Csak egy rövid megjegyzés, hogy szabad a vélemény Magyarországon. Nem minősítem a véleményeket, csak egyetlen megjegyzés. Gyurcsány Ferenc blogjában megjelent, és a sajtó azonnal reagálta, hogy Orbán Viktor nemet mondott, ezért a XXI. század legnagyobb történelmi baklövését követte el - pont. Én ezt nem minősítem, önmagát minősíti, és nem is volt erről szó. Tehát túlreagáltak, rosszul reagáltak, és amikor, elnézést kérek, hülyeségek jelennek meg, azt el kell mondani, mert igaza van Braun képviselő úrnak: kifelé mi jelenik meg? Két-három forinttal azonnal megy fölfelé az euró árfolyama. (*Káli Sándor közbeszólása.*) Bocsánat, amikor hülyeségeket beszélünk... Itt minden oldalnak, nemzeti ügyről van szó, mérsékletet kellett volna, kellene tanúsítania - ez nem történt meg.

Egyébként elnézést kérek, végre már élet van a bizottságban. Még Ivanics Ferenc, és ha nincs több kérdés, akkor lezárjuk a kérdéseket, és átadjuk a válasza a lehetőséget.

IVANICS FERENC (Fidesz): Köszönöm szépen. Nem kérdés, inkább megjegyzés. Tisztelt Államtitkár Asszony! Tisztelt Bizottság! Káli Sándor képviselőtársunk egy egészen rossz feltételezésből indult ki, és mivel a rossz feltételezésekből indult ki, ezért nem értett meg semmit abból, amit elmondott az államtitkár asszony. Tehát a kérdései jól mutatták, hogy nem nagyon érti, hogy mi a helyzet.

Ha ezt az álláspontot megváltoztatnák, és tényleg a valóságot próbálnák követni, akkor ezek után nem jutnának ilyen érthetetlen következtetésekre. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mivel nincs több kérdés, átadom a szót az államtitkár asszonynak.

Győri Enikő válaszai

GYŐRI ENIKŐ európai uniós ügyekért felelős államtitkár (Külügyminisztérium): Köszönöm szépen. Igyekszem gyors lenni, bár sokat is beszélhetnénk itt a kérdések alapján.

Lehet-e hivatkozni a zárt ülésen elhangzottakra, vagy sem? Meg miért írtam cikket? Azért írtam cikket, hogy végre a dolgok a helyükre kerüljenek, mert már annyi mindent írt

mindenki össze-vissza, hogy úgy éreztem, hogy írjuk le, hogy én, aki ott voltam, és ahogy az elnök úr is említette, a teremben nem voltam bent, de hát mégis végigcsináltuk azt a zűrzavaros napot, éjszakát és másnapot, hogy pontosan mi történt.

Hogy mit lehet szivárogtatni egy zárt ülésről és mit nem - bocsánat, én nem szivárogtattam! Először is, nem írtam oda, hogy ki mit mondott azon a zárt ülésen. Azt megmondtam, hogy... (*Balczó Zoltán: Oda van írva.*) Jó. A magyar kormány álláspontja kapcsán, ahogy egyébként Braun képviselő úr az előbb elmondta, annak idején részt vettem ennek a 2004. évi LIII. törvény kidolgozásában. A lényege az a dolognak, hogy ne fedjük fel előre a tárgyalási álláspontot, de utána pedig az Országgyűlés színe előtt a miniszterelnök tájékoztat, hogy mit csinált az Európai Tanács ülésén. Ő elmondta. Elmondta az Országgyűlés nyilvánossága előtt, hogy mi volt a magyar mandátum. Én nem értem, hogy miért kellene utólag elrejtetni, hogy mi volt, és hogy ez miért minősül szivárogtatásnak, a magyar kormány hátizsákjában, amikor elment Brüsszelbe. És ezen kívül nagyon sok olyan kommentár volt a sajtóban, hogy ott többen nem kaptak szót, nem mondhatták el a véleményüket. Úgyhogy bocsánat, ha ilyen vád van, akkor én úgy érzem, hogy ezt a helyére kell tenni.

Akkor a kommunikáció, hogy milyen zavaros volt a kommunikáció. Én ezzel egyetértek, hogy az volt. Azért az egy példátlan dolog, ami most történt - itt közben azért egyeztettem is, hogy volt-e már arra példa Európai Tanács-ülésen, hogy ezt a „Konklúziók” című dokumentumot, amit mindig elfogad az Európai Tanács, egy köztes állapotában kiadják a sajtónak, mert én nem nagyon emlékszem ilyenre, de úgy tudom, hogy ez nem nagyon volt gyakorlat eddig. Ilyen morzsák mindig ki szoktak jutni, meg néhányaknak érdekük, hogy a Financial Times előre valamit megírjon. Tehát nem mondom, hogy ilyen játék nem volt, de így, hogy úgy ahogy volt, a hajnal 5 órás állapot első verzióját, tehát az első vitát, ami mondjuk este fél nyolctól hajnal 5-ig tartott, hogy abból ki mit értett meg, egy olyan állapotot kiadni a sajtónak, énszerintem ez egy rendkívül szerencsétlen lépés volt. Én nem is tudtam, hogy ezt kiadták a sajtónak. Tény, hogy aludtam 2,5 órát, mondjuk 6-tól fél 9-ig, és utána, amikor ott összeszedtük magunkat, tudtuk meg, hogy hoppá, ezt kiadták a sajtónak. Erre eddig nem volt példa, és ebből akadt a bonyodalom.

Mi azonnal kértünk korrekciót, és utána ki is javították azonnal, a dánok is kijavították, mi is kijavítottuk, akkor lett egy 2. számú papír. Ez már sokkal kisebb körhöz jutott el. A sajtó egy része is feladta, egy része ott maradt, váltották egymást, már nem tudta az egyik, hogy mi volt az előzmény. Tehát egy óriási kavardás volt. Közben mi is néztük, hogy itthon hogy veszik ezt át. Én 11 óra felé tudtam lemenni, amikor én a nemzetközi és a magyar sajtónak is elmondtam, hogy mi van. Ott volt az összes lényeges magyar sajtótermék képviselője. Mindenki ott volt, nemcsak az állandó tudósítók, hanem csak erre az útra utaztak ki újságírók. Mindenki tudta 11 órakor, kristálytisztán, az volt az a pillanat, amikor én már úgy mentem le, hogy papírom még nem volt róla, de már kaptuk a hírt, hogy most már az összes, mind a 9, nem eurózónás ország kéri, hogy abban a sorban szerepeljen, amelyik a parlamenti konzultációt kéri. Tehát ezt én már tudtam, és akkor mentem le, hogy ezt elmondjam. Tehát ezt akkor már lehetett tudni.

Az újságírók közül, volt, amelyik egyébként korrigált. Tehát a BBC tudott korrigálni. A Financial Times hétfőn tudott korrigálni, tehát ott volt egy kis spétreflex. Kiadtunk egyébként a hét elején egy angol nyelvű szöveget, amiben tisztába raktuk a magyar pozíciót, amikor láttuk, hogy még hétfőn se jön át, amit mi ott, a helyszínen javítottunk. És mondom, senkit nem zavart meg, hogy az utolsó hivatalos változat egész más volt, mint a hajnal 5 órás. Én ezt komoly hibának tartom, hogy egy köztes állapotos dokumentumot kiadtak.

Mile képviselő úrnak még a strukturális hiánya, a 0,5 százalékosra: ez az eurózónára fog vonatkozni. Tehát amikor mi azt mondjuk, hogy most így, ahogy van, ezt nem tudjuk vállalni, akkor azt mondjuk, hogy pontosan azért, mert ezt lehetetlen lenne ebben a jelenlegi helyzetben teljesíteni, de ez az eurózónára vonatkozna.

Hogy lesz pontosan a parlamenti vita menete? Most megkaptuk pénteken a szerződést. Kérünk egy kis időt arra, hogy átgondoljuk. A kormány javaslatot fog tenni az Országgyűlés felé, hogy mi legyen a metódus. Én azt gondolom, hogy addig, amíg csak szövegezés folyik, addig egy rendszeres tájékoztatást kell adnunk. Az én javaslatom az lesz a kormány felé, hogy mi ennek a bizottságnak a berkeiben tegyünk ezt meg. Egyébként nagybizottság mint olyan, nem is létezik, ez megszűnt. Ez a csatlakozási tárgyalások alatt volt. Van egy testület, amelyik alkalomszerűen ül, de nevesítve van, hogy kikből áll. Ez egy fórum, ne is hívjuk testületnek. Én azt gondolom, lehet, hogy a tájékoztatási szakasz végén majd össze kell hívni, majd a kormány fog erre megfelelő időben javaslatot tenni, és akkor utána, hogy ez majd országgyűlési határozat lesz, vagy nem, hogy vita lesz határozattal, anélkül, erre kérünk még egy rövid időt, hogy mi milyen eljárást javasolunk az Országgyűlésnek.

Van-e forgatókönyvünk a katasztrófára? Itt az eurózóna-válság kezelése folyik. Én most nagyon nem szeretném minősíteni, de azért valóban regényeket lehetne arról írni, hogy tudjuk-e, hogy mit csinálunk, és hogy mennyire vannak Európa vezetői annak tudatában, hogy mi a súlyuk és szerepük. Mindig arra a példára szoktam hivatkozni, hogy amikor Mindenszentekkor az ország négy napra elcsendesedett, akkor még úgy volt, hogy a görögök népszavazást tartanak a megszorító csomagról, nem tudom, mennyit romlott a magyar fizetőeszköz. Tehát egyértelmű, hogy mindegy, hogy az ő válságuk, de ránk is egyértelmű hatással van.

Forgatókönyvekkel készülni arra, hogy mi lesz, ha ez sem jön be, azt azért nehéz megmondani. Egyébként a kormány a költségvetésben módosít az eredeti számokon, hiszen rákényszerítik az újabb és újabb makroszámok, amik napvilágot látnak. Úgyhogy kezeljük, próbáljuk a problémákat a gyökerénél elfojtani. Erről szólt az elmúlt időszak. Lekövetjük, ami az európai tendencia. És persze, szorgalmazzuk egyébként, hogy az eurózóna találja meg a megoldást, hogy legyen megfelelő tüzerő. Itt azért eltérő javaslatok voltak. Tehát a Herman Van Rompuy-i papír erősebb volt a tüzerő szempontjából, mint végül a francia-német papír. És hogy a hosszú távú válságkezelésben melyik papír volt az előremutatóbb, azért arról is lehetne vitatkozni.

Balczó képviselő úrnak csak annyit, még egyszer visszatérve a cikkekre, hogy nem magyarázkodtam, hanem elmondtam, hogy mi történt, és hogy a helyükre kerüljenek a kockák, mert magyarázkodni, azt hiszem, hogy nincsen, nem is volt okom, de hogy rendbe tegyünk a kommunikációt és rögzítsük a tényeket, azt fontosnak éreztem.

Én egyetértek önnel egyébként abban, hogy rendkívül súlyos, szuverenitást érintő kérdésekről van szó, de szerintem én ezt elmondtam a prezentációban is, és a miniszterelnök ezért parancsolt megálljt ott. Ezért gondolom, hogy jó, hogy ott semmiféle döntés nem született. Ez teljesen racionális volt. És akkor ezzel már Káli képviselő úrnak is válaszolok, hogy a többiek felelőtlenek voltak? Nem voltak felelőtlenek. Bocsánat, a végső szövegben mind a 9, nem eurózóna ország parlamenti konzultációtól teszi függővé a saját döntését. Senki nem volt felelőtlen. Ez egy folyamat volt, ahol napvilágot látott egy köztes állapot. *(Balczó Zoltán: Holdvilágot! - Derűltség.)* Senki nem volt felelőtlen. Már hajnal volt.

Úgyhogy én egyetlen nem eurózóna-országot sem neveznék felelőtlennek, de azzal mélyen egyetértek, hogy ez nem lesz egy egyszerű folyamat sehol sem. Tehát eurózóna-országokban is megakadhat a történet, jogi problémákból, illetve pontosan a szuverenitás-átruházás miatt, vagy népszavazás miatt. Tehát itt még rengeteg bizonytalanság van, nemcsak a nem eurózóna-országok kapcsán. Én semmi különbséget nem látok az eurózóna, meg a nem eurózóna között, hogy hol kockázatosabb, hogy ezt elfogadják, csak azt gondolom, hogy az eurózónásoknak ott nem nagyon van választási lehetőségük, mert az kiderült, hogy ha nem bátyázzuk körül gazdaságpolitikai koordinációval és a költségvetési szabályok betartására vonatkozó intézkedésekkel, az euró nem tud működni.

Az Egyesült Királyságot miért kellene nekünk támogatnunk? Én nem gondolom, hogy nekünk támogatnunk kellene. Én nem nagyon hiszek abban, hogy mi egy csónakban tudunk velük ülni. Egyrészt mások a kötelezettségeink, de hát erről ön is beszélt, és mondjuk a megbonthatatlan eurózóna-ellenes magyar-brit barátságban én egy percig nem tudnék hinni, és nem gondolom, hogy ez az ország érdekét szolgálná.

Hogy mennyire vagyunk most a periférián? Én azt gondolom, hogy nem vagyunk a periférián. Az elnökség egy kiváló példa volt erre. Volt, aki azzal kommentálta a magyar elnökséget, hogy az volt a legnagyobb hozadéka, hogy megszűnt a régi és az új tagállamok közötti megkülönböztetés. És én azt érzem a mindennapokban, hogy egy elnökség után mennyivel könnyebb a kapcsolatteremtés, a döntésekben való részvétel. A kapcsolatrendszer tényleg egy olyan hozadéka az elnökségünknek, amivel az utolsó ilyen perifériás érzéseink is el kellett, hogy tűnjenek.

Az más kérdés, hogy kis országok, nagy országok, és hogy kinek mekkora ereje van, és hogy egyébként az ország teljesítménye mekkora hangerőre jogosít fel valakit - ez mind a mai napig érzékelhető. És hogy a kohéziós politikáért össze kell fognunk, és Magyarország kiemelten próbálja működtetni a kohéziós politika barátai című formációt, ami 13, illetve ha a lengyelek leadják az elnökséget január 1-jétől, akkor 14 országból fog állni, ez nem véletlen. És az sem véletlen, és azért mindenki tudja, hogy itt komoly érdekekről van szó, hogy úgy készült el a bizottsági tervezet, hogy abba az irányba mentek, ahol azt gondolták, hogy a legkisebb az ellenállás. A kohéziós politikát nem fogják a nagy országok megvédeni, de hát azért nem adják ezt ingyen, mert a tagállamok több, mint fele igenis kohéziós ország. Úgyhogy itt nekünk komoly szerepünk van abban, hogy ez működik, és meg fogunk harcolni érte.

Ha valamit kihagytam, kérem, szóljanak!

Egyebek

ELNÖK: Részletesen válaszolt, mindenki számára kielégítően, a kérdésekre. Köszönjük szépen a korrekt tájékoztatást. Többször fogunk találkozni.

Szeretném jelezni képviselőtársaimnak, hogy még nem tudjuk, hogy Fellegi miniszter úr utódját mikor fogjuk meghallgatni. Nem tudjuk, mikor lesz kijelölve.

Arról is tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy 22-én és 23-án is lesz Országgyűlés, valamint 28-án és 30-án is. Valószínűleg január elején is össze fog ülni az Országgyűlés. Arra kérem képviselőtársaimat, számítsanak arra, hogy ha kijelölik Fellegi miniszter úr utódját, akkor bizottsági meghallgatás lesz. Tehát kérem, hogy bárhol lesznek az országban, jöjjenek, ha megkapják az értesítést!

Tisztelt Bizottság! Más tárgy nem lévén, a bizottsági ülést bezárom. Köszönöm szépen a jelenléteket. Viszontlátásra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 19 perc)

Dr. Hörcsik Richárd
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Madarász Mária